

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

..

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň JUDr. Barbary Pořízkové a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci žalobce: **Ing. M. V.** zastoupený Mgr. Karlem Volfem, advokátem se sídlem Jindřicha Plachty 28, Praha 5, proti žalovanému: **Město Jablonec nad Nisou**, se sídlem Mírové nám. 19, Jablonec nad Nisou, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 6. 2008, č. j. D1359/2008, o uložení pokuty v blokovém řízení za přestupek proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky Liberec ze dne 4. 1. 2010, č. j. 63 Ca 10/2009 – 16,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky Liberec ze dne 4. 1. 2010, č. j. 63 Ca 10/2009 – 16, **se zrušuje a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností napadl v záhlaví označené pravomocné usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec (dále jen „krajský soud“), kterým byla odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Městské policie Jablonec nad Nisou ze dne 19. 6. 2008, č. j. D1359/2008, kterým mu byla

v blokovém řízení uložena pokuta ve výši 1000 Kč za přešupek proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu podle § 22 odst. 1 písm. f) bod 4 zákona č. 200/1990 Sb., o přešupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přešupcích“), ve spojení s § 18 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, za překročení nejvyšší dovolené rychlosti jízdy v obci, která byla místní úpravou provozu na pozemních komunikacích snížena na max. 30 km/h.

Napadeným usnesením krajský soud podanou žalobu jako nepřípustnou odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), neboť dospěl k závěru, že stěžovatel v řízení před správním orgánem nevyčerpal řádné opravné prostředky, připouští-li je zvláštní zákon.

Krajský soud konstatoval, že: *„již z dikce podané žaloby, a toto skutečnost byla potvrzena zprávou Města Jablonec nad Nisou ze dne 9. 11. 2009 pod č. j. OP/2009/Te/Vajner, zjistil následující. Předně to, a zde se jedná o věc nespornou, že je evidováno řízení o přešupku, vedené pod č.j. D1359/2008 ze dne 19. 6. 2008, obviněným z přešupku podle § 22 odst. 1, písm. f, bod 4) z. č. 200/1990 Sb. byl žalobce a toto řízení bylo řízením blokovým podle § 84 a násl. z. č. 200/1990 Sb., o přešupcích. Dále soud zjistil i to, že pokuta byla na místě zaplacená a toto rozhodnutí nebylo ani předmětem přezkumného řízení podle § 94 a násl. z. č. 500/2004 Sb., správního řádu.“*

V tomto ohledu pak dále krajský soud uvedl, že ve smyslu § 84 odst. 1 zákona o přešupcích není nikdo povinen podrobit se projednání věci v blokovém řízení, pokud se skutkovými a právními závěry správního orgánu nesouhlasí a není ochoten pokutu zaplatit. V daném případě se stěžovatel rozhodnutí v blokovém řízení podrobil a tím se i zbavil práva, aby věc byla projednána v řízení o přešupcích podle § 51 a násl. zákona o přešupcích, včetně možnosti uplatnění řádného opravného prostředku podle § 81 téhož zákona. Rozhodnutí v blokovém řízení bylo vydáno na základě souhlasu stěžovatele ve smyslu již citovaného § 84 odst. 1 zákona o přešupcích, a proto krajský soud podanou žalobu odmítl pro její nepřípustnost z důvodu nevyčerpání řádných opravných prostředků.

V kasační stížnosti stěžovatel úvodem připomněl, že dne 29. 9. 2009 byl Magistrátem města Liberec vyzván k odevzdání řidičského průkazu v důsledku pozbytí řidičského oprávnění pro dosažení celkového počtu 12 bodů v bodovém hodnocení řidiče. Následně si dne 7. 10. 2009 opatřil výpisy z bodového hodnocení řidiče a evidenční karty řidiče, aby zjistil, z jakého důvodu mu byly body do bodového hodnocení přičteny. Z těchto výpisů se stěžovatel dozvěděl, že je u jeho osoby mimo jiné evidováno, že se měl dne 19. 6. 2008 dopustit přešupku, o kterém

mělo být rozhodnuto žalovaným v blokovém řízení evidovaným pod č. j. D1359/2008, a že za tento přestupek mu byly započítány 2 body do bodového hodnocení řidiče. Jelikož však stěžovateli spáchání zmíněného přestupku nebylo vůbec známo, a tudíž se jej nedopustil, podal proti záznamu bodů námitky Magistrátu města Liberec. Současně podal správní žalobu proti citovanému rozhodnutí o pokutě v blokovém řízení, kterou krajský soud výše uvedeným usnesením odmítl.

K důvodům tohoto usnesení, které vychází z toho, že nezbytnou podmínkou souhlasu s blokovým řízením je souhlas obviněného se zjištěním přestupku a uložením sankce, pak zopakoval, že mu vůbec není známo, že by s ním bylo předmětné blokové řízení vedeno. Tohoto řízení se neúčastnil a není mu známo, že by souhlasil se zjištěním přestupku a uložením sankce nebo že by pokutu zaplatil. Dle stěžovatele se tedy předmětný přestupek nestal a krajský soud si v tomto směru posuzování žaloby nepřipustně ulehčil, neboť se spokojil pouze se zjištěním, že je předmětné blokové řízení evidováno a pokuta byla zaplacená, z čehož dovedl, že stěžovatel svůj souhlas poskytl. Z těchto zjištění však skutečnost, že se stěžovatel řízení o přestupku opravdu účastnil, nevyplývá, stejně jako nevyplývá, že to byl stěžovatel, kdo pokutu zaplatil. Krajský soud využil „argumentaci v kruhu“, kdy existenci první skutečnosti vyvozuje z druhé skutečnosti, která však může existovat, jen pokud existuje skutečnost první. Zjištění, že stěžovatel svůj souhlas poskytl, není možné vyvodit ani z obecného zjištění, že pokuta byla zaplacená. Podle stěžovatele je třeba vzít v potaz, že pokutu nemusel zaplatit stěžovatel, ale mohla tak učinit osoba odlišná. Je úlohou soudu prověřit, zda stěžovatel opravdu souhlas s vedením věci v blokovém řízení dal, což je jediný možný důkaz k prokázání účasti stěžovatele v přestupkovém řízení. Krajský soud však tuto úlohu nesplnil, na posuzovanou věc nahlédl pouze povrchně a v odůvodnění využil nepřipustnou argumentaci v kruhu. Dopustil se tak pochybení, neboť správně měl žalobu věcně zkoumat a dle návrhu stěžovatele předmětné rozhodnutí zrušit, jelikož před vydáním tohoto rozhodnutí byl porušen zákon při zjišťování skutkové podstaty, ze které správní orgán vycházel. Toto porušení přitom spatřuje v tom, že ani správním orgánem, ani krajským soudem nebylo dostatečně doloženo, že se stal předmětný přestupek a že se jej dopustil stěžovatel.

V doplnění kasační stížnosti tuto argumentaci dále rozvinul s tím, že pro nedostatek podstatné náležitosti rozhodnutí vydaného v blokovém řízení v podobě absence souhlasu stěžovatele s vedením blokového řízení by mohlo být napadené rozhodnutí městské policie nulitním aktem se všemi z toho vyplývajícími důsledky.

Současně stěžovatel poukázal na to, že zákon proti uložení pokuty v blokovém řízení nepřipouští odvolání; to znamená, že nepřipouští řádný opravný

prostředek, který by bylo možné vyčerpat, a proto není možné, aby byla žaloba odmítnuta s odkazem na to, že nebyly vyčerpány řádné opravné prostředky.

Nelze tedy jinak, než nesouhlasit s důvodem odmítnutí žaloby ze strany krajského soudu, které stěžovatel považuje za nezákonné a zakládající důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. S ohledem na výše uvedené stěžovatel dále uvedl, že kasační stížnost podává rovněž z důvodů § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. a navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil zpět k dalšímu řízení. V závěru pak navrhl, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek. Nepřiznáním odkladného účinku by stěžovateli hrozil neoprávněný zásah do jeho práv, jelikož by byl shledán vinným ze spáchání přestupku, kterého se nedopustil a kterého si není vědom.

Žalovaný ve svém vyjádření k předložené kasační stížnosti stručně konstatoval, že pachatelem přestupku byl spolehlivě zjištěn stěžovatel, a to ověřením totožnosti dle občanského průkazu, a že na místě přestupek uznal v blokovém řízení a pokutu na místě uhradil. Proto i jeho následný bodový postih považuje za oprávněný.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.), ověřil při tom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že jediným a současně rozhodným důvodem kasační stížnosti je důvod uvedený pod ustanovením § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., i když stěžovatel též výslovně zmiňuje i důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tj. nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení, je totiž ve vztahu k důvodům podle písm. a) až d) téhož ustanovení důvodem speciálním. Je-li dán důvod podle písm. e), vylučuje to důvody podle písm. a), c) a d), neboť nezákonným je rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení v každém případě i tehdy, byla li v něm soudem nesprávně posouzena právní otázka ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s, bylo-li řízení u krajského soudu zmatečné ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. nebo je-li rozhodnutí krajského soudu nepřezkoumatelné ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. je u kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu o odmítnutí návrhu (na zahájení řízení) nebo o zastavení řízení z povahy věci vyloučen, když se v obou těchto případech jedná sice o rozhodnutí, jimž se řízení před krajským soudem končí, ovšem nikoli o rozhodnutí ve věci samé. Ovšem toliko rozhodnutími soudu ve věci samé

lze posuzovat vady řízení před správním orgánem včetně nepřezkoumatelnosti jeho správního rozhodnutí, jak jsou definovány jako důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Ve shodě se shora uvedeným, potvrzeným i ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu – srov. např. rozsudek ze dne 27. 5. 2004, č. j. 3 Azs 32/2003 - 92 (všechna zde cit. rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz) – tak platí, že v případě, kdy je kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení, lze podat kasační stížnost pouze z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

I v této věci je proto třeba jako určující považovat ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., přičemž otázkou, kterou bylo třeba v rámci posouzení zákonnosti napadeného usnesení vyřešit, bylo, zda je či není proti rozhodnutí o pokutě uložené v blokovém řízení přípustná žaloba.

Danou otázkou se přitom Nejvyšší správní soud již zabýval a v rozsudku ze dne 29. 12. 2004, č. j. 6 As 49/2003 – 46, publikovaném pod č. 505/2005 Sb. NSS, konstatoval, že: *„posuzuje-li Nejvyšší správní soud charakter uložení blokové pokuty z hlediska přímého dopadu do sféry stěžovatelčiny, tj. do stěžovatelčiných subjektivních práv, pak dospívá k závěru, že uložení pokuty v blokovém řízení představuje akt vydaný příslušným správním orgánem s cílem autoritativně zasáhnout do právních vztahů osoby obviněné z přestupku jako účastníka řízení o přestupku. Jde tedy o rozhodnutí mající podobu individuálního správního aktu. Jsou tak splněny podmínky podávané z § 65 odst. 1 s. ř. s., tj. jde o úkon správního orgánu, jímž se osobě, která se přestupku dopustila, zakládá povinnost zaplatit pokutu. Materiální sféra stěžovatelčina tedy byla takovým úkonem zřetelně zasažena a takový úkon si tedy obecně vyžaduje nutnost přezkumu ve správním soudnictví, neboť subsumpci pod žádnou z legálních výjimek přezkoumatelnosti tu dovodit nelze.“*

Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že uložení pokuty v blokovém řízení je správním rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., avšak z hlediska možnosti jeho přezkumu ve správním soudnictví pak v citovaném rozsudku konstatoval následující. Pokud s. ř. s. označuje za nepřipustnou žalobu proti správnímu rozhodnutí, vůči němuž žalobce nevyčerpal řádné opravné prostředky [§ 68 písm. a) s. ř. s.], tím spíše (a minori ad maius) musí být nepřipustná žaloba proti rozhodnutí o uložení pokuty v blokovém řízení podle § 84 a násl. zákona o přestupcích, které bylo vydáno v důsledku souhlasu účastníka řízení a tedy jeho vědomého rozhodnutí, že přestupek nebude projednáván v řízení, jehož předmětem by bylo skutkové i právní posouzení jeho jednání. Vycházel přitom z toho, že zahájení blokového řízení je fakticky v dispozici osoby obviněné z přestupku, neboť právě této osobě je dáno na výběr s tím, že buď považuje přestupek za spolehlivě zjištěný, nehodlá o něm vést takové řízení, v němž by byly posuzovány jak otázky skutkové, tak otázky právní, a souhlasí se sankcí, jež je jí v blokovém

řízení ukládána, nebo přestupek nemá za prokázaný a nesouhlasí tedy se zaplacením pokuty, přičemž využívá svého práva, jež jí nelze odeprít, na zahájení správního řízení o přestupku.

To znamená, že jakkoli Nejvyšší správní soud plně respektuje právo na spravedlivý proces, jehož podstatnou složkou je právo na projednání věci nezávislým soudem, v případě, kdy osoba obviněná z přestupku vyjádřila svůj souhlas s rozhodnutím o uložení pokuty v blokovém řízení, není proti takovému rozhodnutí přípustné podání žaloby a nelze je tedy podrobit věcnému přezkumu ve správním soudnictví. Ochrana v podobě projednání věci nezávislým soudem je zde přitom odeprta pouze a jenom proto, že osoba obviněná z přestupku vyjádřila souhlas ve smyslu výše uvedeného.

V nyní projednávané věci je ovšem právě tento souhlas ze strany stěžovatele rozporován a bylo tomu tak již v podané žalobě, v níž namítal, že spáchání uvedeného přestupku mu není vůbec známo, není si nikterak vědom skutečnosti, že se spáchání tohoto přestupku měl někdy v minulosti dopustit, ani že by mu za tento přestupek byla uložena bloková pokuta, kterou měl uhradit. Stěžovatel tedy v žalobě zcela jednoznačně zpochybnil skutečnost, že by se předmětného přestupku dopustil a poskytl tak s jeho projednáním v blokovém řízení nezbytný souhlas.

S touto zásadní a v podstatě jedinou žalobní námitkou se však krajský soud ve svém rozhodnutí vůbec nevypořádal a vycházel z toho, že rozhodnutí v blokovém řízení bylo vydáno na základě souhlasu stěžovatele, který se tím sám zbavil možnosti vyčerpat řádné opravné prostředky, a proto jeho žalobu jako nepřípustnou odmítl.

Tento postup nelze dle názoru Nejvyššího správního soudu akceptovat, neboť zcela opomíjí tvrzení stěžovatele, k nimž krajský soud nepřihlédl a ignoroval je s poukazem na formální existenci bloku o uložení pokutě, který ani není založen v soudním spise; na č. l. 15 soudního spisu je pouze přípis Města Jablonec nad Nisou ze dne 9. 11. 2009, č. j. OP/2009/Te/V...., z kterého se podává, že proti stěžovateli bylo vedeno blokové řízení, které skončilo v okamžiku, kdy uznal přestupek a na místě zaplatil pokutu 1 000 Kč, přičemž jeho totožnost byla ověřena podle občanského průkazu č. 110 096 503. Tento přípis sám o sobě však nemůže být důkazem, na základě něhož by krajský soud bez dalšího vzal za prokázané, že se stěžovatel přestupku dopustil a že tento přestupek byl s jeho výslovným souhlasem projednán v blokovém řízení.

V postupu krajského soudu tak byly shledány podstatné vady řízení, neboť nevycházel z dostatečných zjištění, která mají oporu ve spise, a právní závěry na jejich podkladě učiněné se naprosto mýlí s tvrzeními, na nichž je postaven základ žaloby, jakož i se závěry dosavadní judikatury vyloženými výše. Napadené usnesení

krajského soudu je proto nezákonné ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., a to z důvodu nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů; srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, publikovaný pod č. 133/2004 Sb. NSS.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná a podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadené usnesení krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). To znamená, že se bude muset vypořádat s otázkou, zda je proti rozhodnutí o uložení pokuty v blokovém řízení za přestupek nepřipustná žaloba rovněž v případě, kdy je žalobcem, resp. stěžovatelem zpochybňována sama skutečnost, že se předmětného přestupku dopustil a poskytl tak s jeho projednáním v blokovém řízení souhlas; teprve v návaznosti na zodpovězení této otázky bude možné odvíjet další postup v projednávané věci.

Vzhledem k rozhodnutí ve věci samé nerozhodoval již o návrhu na přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne také o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. srpna 2010

JUDr. Radan Malík
předseda senátu